

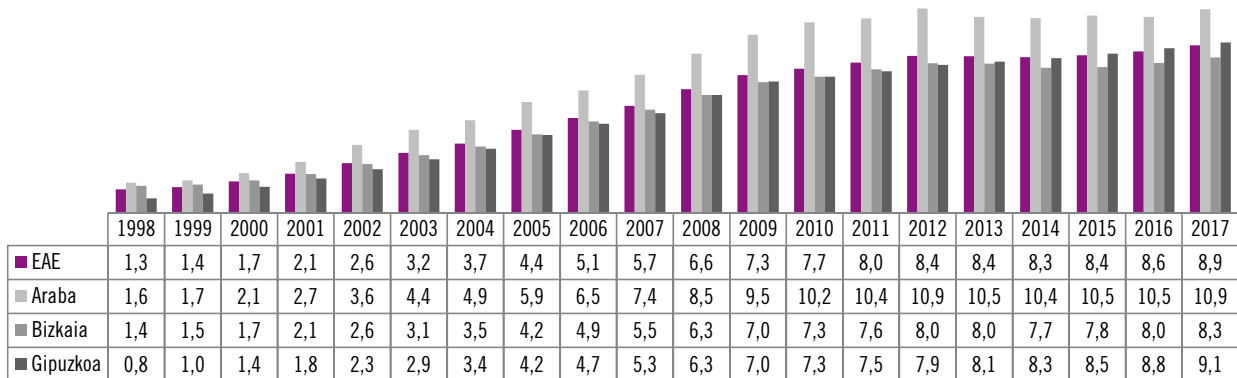
ATZERRITAR JATORRIKO BIZTANLERIA EAEn 2017

Begirada honen bidez, 2016ko abuztuko 62. Begiradaren edukia eguneratu dugu; orduko hark 2016ko urtarrilaren 1ean EAEn erroldatutako atzerritar jatorriko biztanleen kopurua jasotzen zuen (behin-behineko datuak).

Migrazio-fluxuak moteldu egin diren arren, aurten ere Euskadik jatorri atzerritarreko biztanleriaren haziaile izaten jarraitzen du. Era berean, 2017an sendotzen ari da azken urteotako joera, eta hala, Latinoamerikako biztanleen eta emakumeen ehunekoa, oro har, gora egiten ari da.

1. Biztanleen udal-errolda. Ikuspegi orokorra

1. grafikoa. Atzerritar jatorriko biztanleriaren ehunekoaren bilakaera EAEn eta lurralde historikoetan. 1998-2017

Iturria: EInen datuak oinarri hartuta egin da.

Gaur egun, erroldako behin-behineko datuen arabera, 2017ko urtarrilaren 1ean 7.373 atzerritar gehiago bizi ziren EAEn aurreko urtean baino; guztizko datuak kontuan hartuta, 195.969 ziren EAEko atzerritar jatorrikoak; hau da, EAEko biztanleriaren % 8,9. Lurralde Historikoei erreparatu gero, Araba da gaur egun ere atzerritar jatorriko biztanleen ehuneko handiena duena (% 10,9); ondoren, Gipuzkoa (% 9,1) eta Bizkaia (% 8,3). (1. grafikoa).

Atzerritar jatorriko biztanleria lurraldeka nola banaturik dagoen aztertuz gero (1. taula), Bizkaia da gaur egun ere atzerritarren bolumen handiena duena (% 48,6), eta ondoren datoz Gipuzkoa (% 33,4) eta Araba (% 18,1). Sexuaren arabera, atzerritar jatorriko biztanleen erdia baino zertxobait gehiago (% 52,3) emakumea da. Bizkaian ehuneko hori handiagoa da (% 53,2), Gipuzkoan % 52,2koa, eta Araban, % 50,3koa. Banaketa horrek, neurri handi batean, atzerritarren jatorriarekin eta haien profilarekin du lotura: Bizkaian

1. taula. Atzerritar jatorriko biztanleria EAEn, sexuaren eta lurralde historikoen arabera. 2017

	Guztira	Gizonezkoak	%	Emakumezkoak	%	Urtez urteko hazkundea
Spainia	6.160.458	2.994.644	48,6	3.165.814	51,4	0,6
EAE	195.969	93.433	47,7	102.536	52,3	3,9
Araba	35.463	17.623	49,7	17.840	50,3	4,6
Bizkaia	95.146	44.567	46,8	50.579	53,2	3,8
Gipuzkoa	65.360	31.243	47,8	34.117	52,2	3,7

Iturria: EInen datuak oinarri hartuta egin da.

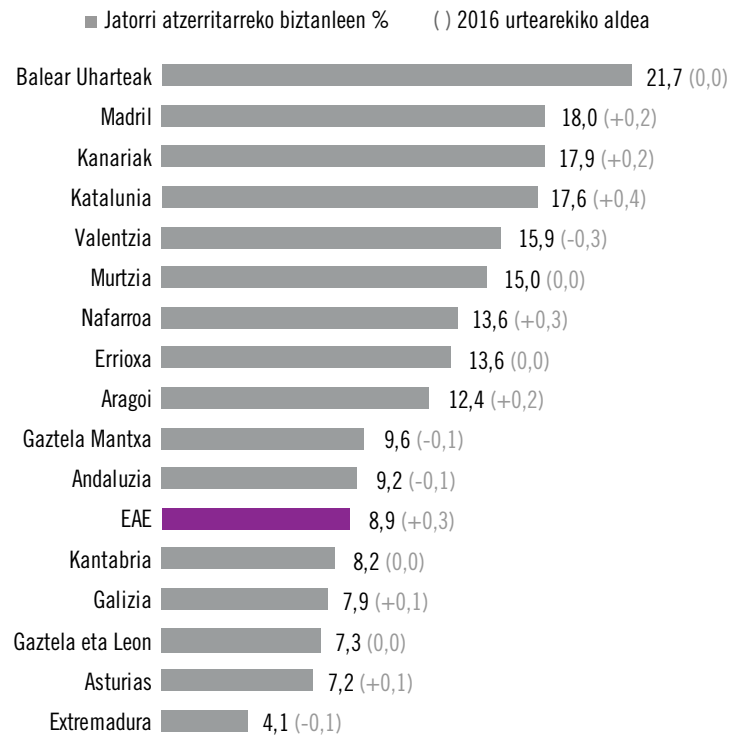
gehiago dira latinoamerikarrak; Araban, aldiz, magrebtarren ehuneko handiagoa da. Nolanahi ere, azken urtebetean errolatutako pertsona gehienak Latinoamerikakoak dira jatorriz, eta, hein handi batean, emakumeak. Hori dela eta, azken urtebetean hazi egin da emakume atzerritarren ehuneko hiru lurraldeetan.

Nolakoa izan da EAEko bilakaera gainerako autonomia-erkidegoekin alderatuta? Ondoko 2. grafikoak erantzuten dio galdera horri, eta erakusten du 2017an arinki hazi dela (0,3 puntutan) jatorri atzerritarreko biztanleriaren portzentajea, biztanleria osoaren % 8,6a izatetik % 8,9a izatera pasa da, hain zuzen ere. Gorakada handiagoa izan du Kataluniak (0,4 puntukoa), 2016an % 17,2 izatetik aurtun % 17,6 izatera igaroz.

Kopuru absolutuetan, EAEn eman den gorakada 7.373 pertsonatkoa izan da, hau da, 2016an jatorri atzerritarreko 188.596 pertsona izatetik, 2017an 195.969 izatera igaro da. Hazkunde honek zera suposatzen du: atzerritar jatorriko biztanleria % 3,9a hazi dela urtetik urtera, portzentaje hau krisiaren aurreko garaietan emandako ehunekoak baino nabarmenki baxuagoa izanez. Hazkunde hori Estatu osoan izan denarekin (% 0,6) eta gainerako autonomia-erkidegoetakoarekin alderatuta, Euskadi da estatu osoan gehien hazi den erkidegoa; ondoren datoz Katalunia (% 2,8) eta Nafarroa (% 2,5).

Baina, zer eragin izan dute atzerritar jatorriko biztanleek dinamika demografikoan? 2. taulako datuek erantzuten diote

2. grafikoa. Atzerritar jatorria duten biztanleen portzentajea Espainiako autonomia-erkidegoen arabera eta aurreko urtearekiko aldea. 2017 (%)

Iturria: EInen datuak oinarri hartuta egin da.

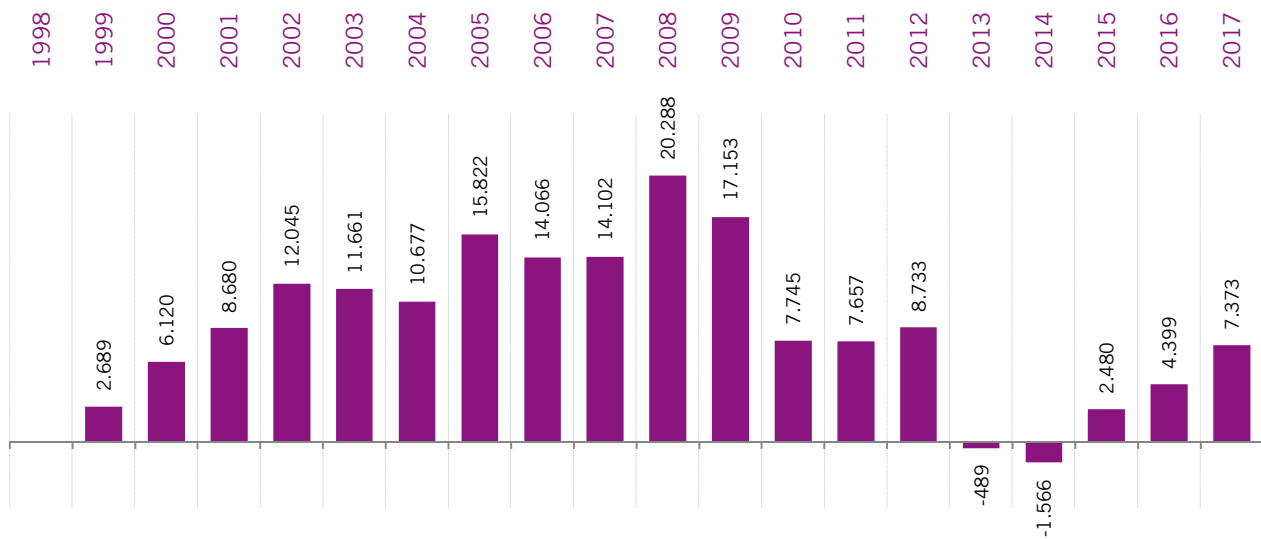
galdera horri, eta erakusten dute eragin hori positiboa izan dela. Alde horretatik, 1998. eta 2017. urteen artean, guztizko saldoak gora egin du, eta gaur egun 94.577 pertsona gehiago daude EAEn errolatuta. Hazkunde horren arrazoi nagusia atzerritar biztanleriaren gorakada da; hain zuzen ere,

2. taula. Bertako biztanleriaren eta atzerritar jatorriko biztanleriaren bilakaera, eta EAEko eta Espainiako atzerritarren ehunekoak. 1998-2017

	Biztanleria				Atzerrian jaiotako biztanleen %	
	EAE	Bertakoa	Atzerrian jaiotak	Hazkundera	EAE	Espainia
1998	2.098.628	2.072.294	26.334		1,3	2,9
1999	2.100.441	2.071.418	29.023	2.689	1,4	3,1
2000	2.098.596	2.063.453	35.143	6.120	1,7	3,6
2001	2.101.478	2.057.655	43.823	8.680	2,1	4,8
2002	2.108.281	2.052.413	55.868	12.045	2,6	6,2
2003	2.112.204	2.044.675	67.529	11.661	3,2	7,7
2004	2.115.279	2.037.073	78.206	10.677	3,7	8,6
2005	2.124.846	2.030.818	94.028	15.822	4,4	10,0
2006	2.133.684	2.025.590	108.094	14.066	5,1	10,8
2007	2.141.860	2.019.664	122.196	14.102	5,7	11,6
2008	2.157.112	2.014.628	142.484	20.288	6,6	13,1
2009	2.172.175	2.012.538	159.637	17.153	7,3	13,8
2010	2.178.339	2.010.957	167.382	7.745	7,7	14,0
2011	2.184.606	2.009.567	175.039	7.657	8,0	14,2
2012	2.193.093	2.009.321	183.772	8.733	8,4	14,3
2013	2.191.682	2.008.399	183.283	-489	8,4	14,1
2014	2.188.985	2.007.268	181.717	-1.566	8,3	13,4
2015	2.189.257	2.005.060	184.197	2.480	8,4	13,2
2016	2.189.534	2.000.938	188.596	4.399	8,6	13,2
2017	2.193.205	1.997.236	195.969	7.373	8,9	13,2
Aldea 1998-2017	94.577	-75.058	169.635			

Iturria: EInen datuak oinarri hartuta egin da.

3. grafikoa. Atzerritar jatorriko biztanleen urtetik urterako hazkunde absolutua EAEn. 1998-2017

Iturria: EINen datuak oinarri hartuta egin da.

1998an 15.198 atzerritar zeuden erroldatuta, eta 2017an, berriz, 195.969. Aldiz, epe horretan bertan, bertako biztanleriak 75.058 pertsonako beherakada izan du.

Demografia-egituran izandako eragin positibo hori argi eta garbi antzeman daiteke atzerritar jatorriko biztanleriaren ehunekoaren gorakadan: 1998an, % 1,3koa zen, eta 2017an, berriz, % 8,9koa da. Hala ere, EAEko gorakada hori Estatukoa baino txikiagoa izan da, denbora-tarte berean % 2,9koa izatetik % 13,2koa izatera pasa baita Estatuan.

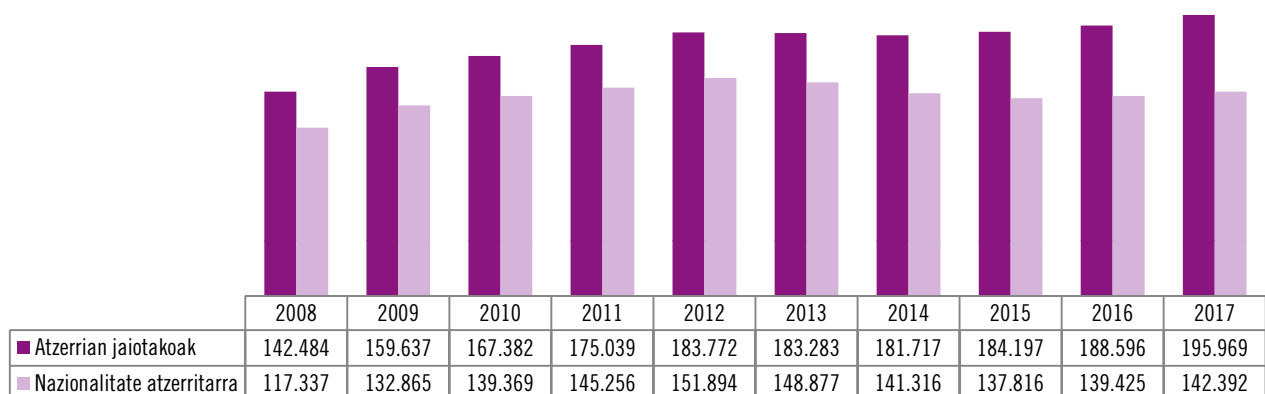
Azken urteotako (1998-2017) urtetik urterako bilakaerari erreparatuz gero (3. grafikoa), ohartuko gara bilakaera hori desberdina izan dela denboraren joanean. Hala, hiru fase nagusi izan dira EAEko migrazio-prozesuan: Lehen fasean –2009. urtera arte– goraldi ekonomikoari loturik, biztanleria atzerritarrek gora egin zuen etengabe; bigarren fase batean, krisi ekonomikoaren eraginean, atzerrian jaiotako biztanle-

en hazkundera moteldu egin zen, 2013 eta 2014. urtera arte (hor jo zuen behea, hazkundera negatiboa izan baitzen); eta hortik aurrera, 2015ean, atzerrian jaiotako biztanleria zertxobait hazten hasi zen eta halaxe gertatu da azken bi urteotan ere; beraz, azken datuek berresten dute hirugarren fase baten hasieran egon gaitzkeela.

Nazionalitate atzerritarra dutenen eta atzerrian jaiotakoen arteko aldeak EAEn

Nazionalitate atzerritarra duten biztanleak eta atzerritar jatorrikoak alderatuz gero (4. grafikoa), datuek berresten dute, beste urtebetez, atzerritar jatorriko biztanleak gehiago direla EAEn nazionalitate atzerritarra dutenak baino. Neurri handi batean, nazionalitate atzerritarreko biztanleen artean izan diren nazionalizazio-prozesuen ondorioz gertatu da hori, aurreko panoramika batzuetan azaldu izan dugun moduan.

4. grafikoa. Atzerrian jaiotako biztanleak kontuan hartuta, atzerriko nazionalitatea dutenen bilakaera EAEn. 1998-2017. (Balio absolututan)

Iturria: EINen datuak oinarri hartuta egin da.

2. Jatorria

Etorkinen jatorrizko herrialdearen arabera bilakaeraren analisia bi gauza erakusten ditu: batetik, EAEn iristen diren migrazio-fluxuen aniztasuna; eta, bestetik, atzerritar biztanleriaren osieran jatorrizko nazionalitate-eremuek duten pisua. Horren harira, 4. grafikoan ohar gaitzke EAEn atzerritar biztanleriaren osiera aldatuz joan dela, baina joera argia izan dela: Latinoamerikako biztanleak dira gehienak (% 46,7), eta ondoren, EBn jaiotakoak (% 19,5) eta Magreben jaiotakoak (% 14).

Bilakaerari erreparatuta, azken urteetan jatorri nagusien hazkundeak zer gorabehera izan dituen kontuan hartuz gero (6. grafikoa), berretsiko dugu Latinoamerikako biztanleen ehunekoa hazi dela gehien azken urtean. Hain zuzen ere, azken urtean errolatutako pertsonen kopurua kontuan hartuta (7.373), gehiengo latinoamerikar jatorrikoa da (% 70), eta, oro har, emakumea (% 61,5). Jatorri magrebtarra duen biztanleriaren pisua gelditu egin da, izan ere, 2013. urtetik lehen aldiz hamarren bat egin du behera –% 14,1 izatetik % 14 izatera igaro da–.

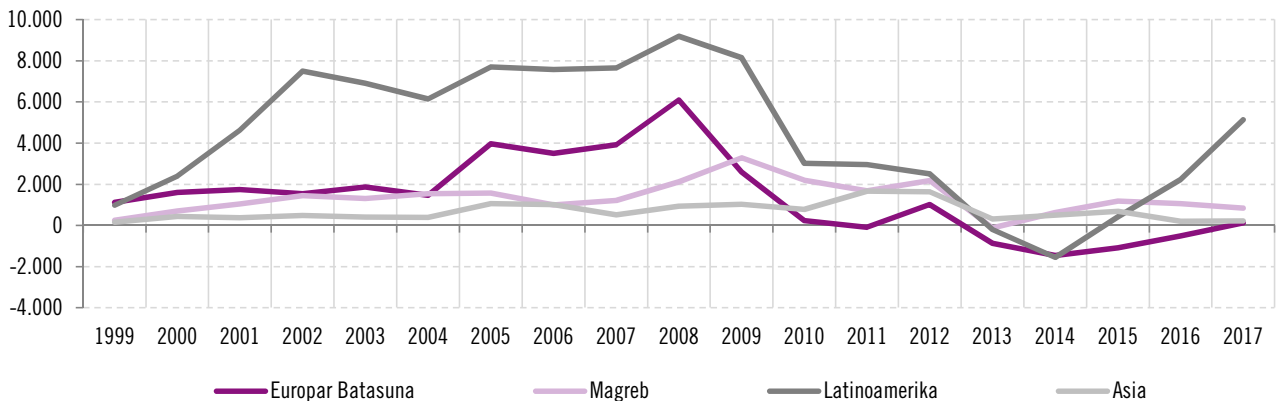
5. grafikoa. EAEn atzerritar jatorriko biztanleriaren osiera eremu geografikoen arabera. 1998-2017

2017	19,5	14,0	7,7	46,7	7,1	5,0
2016	20,2	14,1	7,7	45,8	7,3	4,9
2015	20,9	13,9	7,3	45,7	7,3	4,8
2014	21,8	13,4	6,9	46,1	7,1	4,8
2013	22,4	12,9	6,6	46,5	6,7	4,7
2012	22,8	13,0	6,5	46,5	6,6	4,7
2011	23,4	12,4	6,1	47,4	5,9	4,7
2010	24,5	11,9	5,8	47,8	5,2	4,7
2009	25,5	11,1	5,3	48,2	5,0	4,8
2008	26,8	10,2	4,9	48,3	4,8	5,0
2007	26,3	10,1	4,7	48,8	4,9	5,2
2006	26,0	10,3	4,9	48,1	5,1	5,6
2005	26,2	10,8	5,0	47,2	4,7	6,0
2004	26,4	11,0	5,1	46,9	4,3	6,2
2003	28,5	10,4	5,0	45,3	4,5	6,4
2002	31,1	10,3	5,0	42,4	4,7	6,7
2001	36,1	9,8	5,2	36,9	4,8	7,3
2000	40,0	9,2	5,1	32,9	5,0	7,9
1999	42,9	8,7	5,0	31,5	4,5	7,4
1998	43,0	8,6	4,8	31,0	4,3	8,2

■ Europar Batasuna ■ Magreb ■ Gainerako Afrika
■ Latinoamerika ■ Asia ■ Gainerakoak

Iturria: EInen datuak oinarri hartuta egin da.

6. grafikoa. Jatorri nagusien urtetik urterako hazkundearen bilakaera. 1999-2017

Iturria: EInen datuak oinarri hartuta egin da.

3. Jatorri-herrialde nagusiak

Jatorrizko herrialdearen arabera, gaur egun marokoarrak, kolonbiarrak eta errumaniarrak dira atzerritar gehienak (4. taula). Eta hamar garrantzitsuenen atean Latinoamerikako sei herrialde daude –Kolonbia, Bolivia, Ekuador, Nikaragua, Brasil eta Paraguai–, EBko hiru –Errumania, Portugal eta Frantzia– eta Afrikako bat –Maroko–.

Azken urtebetean, atzerritar biztanleriaren hazkundera (7.373 pertsona) batez ere Latinoamerikako jatorrikoen artean gertatu da, eta zehatzago, Honduras, Nikaragua,

Venezuela, Paraguai eta Kolonbiatik iritsitakoen artean, baita Marokotik etorritakoen artean ere (3. taula). Azken urtean gehien hazi diren Latinoamerikako jatorriak aztertuz gero (atzerritar jaiotakoak eta atzerritar nazionalitatekoak), datuek erakusten dute gora egin dutela bai atzerritar jaiotako biztanleen kopuruak bai atzerritar nazionalitatea dutenenak ere. Horrek adierazten du pertsona horiek zuzenean jatorrizko herrialdeetatik datozela eta ez beste autonomia-erkidego batzuetatik, aurreko urteetan, krisiaren eragina nabarmenago zenean, gertatu zen moduan.

Lurralde Historikoen arabera ere badira aldeak: Bizkaian, Kolonbiatik iritsitakoak dira atzerritar gehienak, eta ondoren datoz Errumaniatik eta Boliviatik heldu direnak. Azken urtebetean, nikaraguar eta kolonbiar jatorrikoen hazkundea izan da handiena Bizkaian. Araban, berriz, Marokotik, Kolonbiatik eta Aljeriatik iritsitakoak dira atzerritar gehienak, eta azken urtebetean gehien hazi direnak, berriz, Maroko, Kolonbia eta Venezuelatik iritsitako herritarrak izan dira. Gipuzkoan, azkenik, Marokotik iritsitakoak dira atzerritar gehienak, eta ondoren, Errumaniatik eta Nikaragutik

heldutakoak; azken urtebetean gehien hazi diren jatorriak, berriz, Nikaragua eta Honduras izan dira.

Jatorri nagusiaren edo nazionalitatearen arabera biztanleria nola banatzen den aztertuz gero (5. taula), zenbait alde ikus ditzakegu. Alderik handienak Latinoamerikako biztanleen artean sortzen dira; izan ere, gehiago dira latinoamerikar jatorrikoak Latinoamerikako nazionalitatea dutenak baino, haien artean asko eta asko nazionalizatu egin direlako.

3. taula. Azken urtean gehien hazi diren jatorriak (urtetik urterako hazkundea) eta nazionalitatea

	Atzerritar jaiotakoak				Nazionalitate atzerritarra			
	2016	2017	Aldea 2016-2017		2016	2017	Aldea 2016-2017	
	K	K	K	%	K	K	K	%
Honduras	3.566	4.275	709	19,9	3.281	3.793	512	15,6
Nikaragua	6.077	7.183	1.106	18,2	5.845	6.763	918	15,7
Venezuela	4.623	5.238	615	13,3	1.821	2.219	398	21,9
Paraguai	5.586	6.027	441	7,9	5.073	5.276	203	4,0
Kolonbia	17.150	18.216	1.066	6,2	5.732	6.238	506	8,8
Maroko	20.290	21.345	1.055	5,2	19.849	20.463	614	3,1

Iturria: EINen datuak oinarri hartuta egin da.

4. taula. Hamar jatorri nagusiak EAEn. 2001, 2004, 2008, 2010, 2012, 2014, 2016 eta 2017

2001		2004		2008		2010	
Guztira	43.823	Guztira	78.206	Guztira	142.484	Guztira	167.382
Frantzia	5.456	Kolonbia	9.687	Kolonbia	14.750	Kolonbia	17.295
Portugal	4.174	Ekuador	7.083	Errumania	12.515	Maroko	14.667
Maroko	3.515	Maroko	6.333	Bolivia	11.724	Errumania	14.378
Kolonbia	3.403	Frantzia	5.845	Maroko	10.964	Bolivia	11.994
Alemania	2.041	Portugal	4.992	Portugal	9.475	Portugal	9.905
Argentina	1.945	Argentina	4.298	Ekuador	8.349	Ekuador	9.347
Kuba	1.817	Errumania	2.781	Frantzia	6.668	Brasil	6.697
Brasil	1.723	Brasil	2.688	Brasil	5.841	Frantzia	6.599
Venezuela	1.692	Venezuela	2.464	Argentina	5.763	Argentina	6.058
Erresuma Batua	1.441	Kuba	2.294	Venezuela	3.687	Paraguai	4.639
Guztira 10	27.207	Guztira 10	48.465	Guztira 10	89.736	Guztira 10	101.579
Gainerakoak	16.616	Gainerakoak	29.741	Gainerakoak	52.748	Gainerakoak	65.803
Gainerakoak %	37,9	Gainerakoak %	38,0	Gainerakoak %	37,0	Gainerakoak %	39,3

2012		2014		2016		2017	
Guztira	183.772	Guztira	181.717	Guztira	188.596	Guztira	195.969
Kolonbia	18.137	Maroko	18.165	Maroko	20.290	Maroko	21.345
Maroko	17.334	Kolonbia	17.494	Kolonbia	17.150	Kolonbia	18.216
Errumania	16.158	Errumania	15.370	Errumania	15.409	Errumania	15.451
Bolivia	11.794	Bolivia	11.191	Bolivia	11.019	Bolivia	11.156
Ekuador	9.336	Ekuador	8.681	Ekuador	8.367	Ekuador	8.393
Portugal	9.002	Portugal	7.970	Portugal	7.110	Nikaragua	7.183
Brasil	6.569	Frantzia	6.244	Nikaragua	6.077	Portugal	6.952
Frantzia	6.462	Brasil	5.875	Brasil	5.961	Brasil	6.202
Argentina	5.910	Argentina	5.557	Frantzia	5.955	Paraguai	6.027
Paraguai	5.597	Paraguai	5.351	Paraguai	5.586	Frantzia	5.919
Guztira 10	106.299	Guztira 10	101.898	Guztira 10	102.924	Guztira 10	106.844
Gainerakoak	77.473	Gainerakoak	79.819	Gainerakoak	85.672	Gainerakoak	89.125
Gainerakoak %	42,2	Gainerakoak %	43,9	Gainerakoak %	45,4	Gainerakoak %	45,5

Iturria: EINen datuak oinarri hartuta egin da.

5. taula. Atzerrian jaiotakoak eta nazionalitate atzerritarra dutenak EAEn, herrialde nagusien arabera. 2017

Jaiotza			Nazionalitatea		
1	Maroko	21.345	1	Maroko	20.463
2	Kolonbia	18.216	2	Errumania	17.819
3	Errumania	15.451	3	Nikaragua	6.763
4	Bolivia	11.156	4	Bolivia	6.684
5	Ekuador	8.393	5	Portugal	6.301
6	Nikaragua	7.183	6	Kolonbia	6.238
7	Portugal	6.952	7	Txina	5.528
8	Brasil	6.202	8	Paraguai	5.276
9	Paraguai	6.027	9	Aljeria	5.026
10	Frantzia	5.919	10	Pakistan	5.025
11	Argentina	5.512	11	Nigeria	4.401
12	Txina	5.389	12	Brasil	4.259
13	Venezuela	5.238	13	Senegal	4.121
14	Aljeria	5.097	14	Honduras	3.793
15	Peru	4.992	15	Ekuador	2.356
16	Pakistan	4.875	16	Italia	2.330
17	Senegal	4.332	17	Ukraina	2.244
18	Honduras	4.275	18	Venezuela	2.219
19	Dominikar Errepublika	4.236	19	Peru	1.833
20	Kuba	3.901	20	Frantzia	1.830
21	Nigeria	3.348	21	Argentina	1.735
22	Ukraina	2.552	22	Dominikar Errepublika	1.705
23	Alemania	2.366	23	Kuba	1.498
24	Mexiko	2.090	24	Erresuma Batua	1.469
25	Txile	2.003	25	Alemania	1.140
26	Erresuma Batua	1.977	26	Bulgaria	1.016
27	Errusia	1.892	27	Kamerun	881
28	Amerikako Estatu Batuak	1.564	28	Amerikako Estatu Batuak	881
29	Italia	1.401	29	Txile	857
30	Ekuatore Ginea	1.381	30	Ghana	850
	Gainerakoak	20.704		Gainerakoak	15.851
	Guztira	195.969		Guztira	142.392

Iturria: EInen datuak oinarri hartuta egin da.

4. Ondorioak

Laburbilduz, datuen argitan badira nabarmentzeko zenbait joera: 2017an atzerritar jatorriko 7.373 pertsona gehiago erroldatu dira EAEn, eta, horrenbestez, guztizko biztanlerian hazi egin da atzerritar jatorrikoen ehunekoa, 2016ko % 8,6tik gaur egungo % 8,9ra.

2017an, itxuraz, berretsi egin da krisi ondorengo egoera, bai 2015ean bai 2016an jada antzematen hasi zena. Atzeraldi ekonomikoaren garaian, fluxuak nabarmen moteldu ziren; areago, zenbait unetan, atzerritarren kopuruak behera egin zuen, baina 2014. urtetik aurrera, eta batez ere 2015ean, datu makroekonomikoak hobetzearekin batera, fluxuen joera gorantz egiten hasi zen berriro, ez oparoaldi ekonomikoan bezain argi, baina bai atzeraldi ekonomikoaren indarrean zen urteetan baino nabarmenago.

Era berean, jatorriari erreparatuz gero ere, zenbait aldaketa hautematen dira. Esate baterako, krisi ekonomikoaren

garia Latinoamerikako biztanleen etorrera moteldu egin zen, eta haien ehunekoa txikitu egin zen EAEko atzerritar jatorriko etorkinen artean; eta uneotan, berriro ere jatorri hartako biztanleen fluxuak dira dinamikoak –aurreko oparoaldian gertatu zen moduan– eta, horren ondorioz, feminizazio-tasa aurreko urteetako baino handiagoa da.

Latinoamerikako pertsonen hazkundearekin batera, magrebtar jatorriko etorkinena moteldu egin da (atzeraldi ekonomikoaren urteetan hazi egin zen).

Laburbilduz, EAEko migrazio-fluxuei dagokienez, 2000ko hamarkadako oparoaldian nabarmenak ziren zenbait ezaugarri eta antzekotasun antzeman daitezke berriro ere, eta, aldi berean, krisi garaiekin alde nabarmenak ere bai. Hala, atzerritik datozen fluxuak handitu egin dira, eta Latinoamerikatik iritsitako emakumeen ehunekoa aurreko zenbait unetan izan zuen garrantzia hartu du berriro.

EAEko migrazio-fluxuen JOERAK

Fasea

1

Oparaldi
Ekonomikoa
2009ra arte

Fluxuen
intentsitatea

Oso handia

Fluxuen
jatorri-eremuak

↑ Latinoamerika
↑ Europar Batasuna

Nondik
datozen

Jatorrizko herrialdeak

2

Krisi
Ekonomikoa
2010-2014

Moteltzea

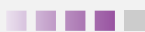
↓ Latinoamerika
↑ Magreb
↑ Asia

Beste AA. EE.

3

Suspertze
Ekonomikoa
2015etik aurrera

Berreskuratzea

↑ Latinoamerika
= Magreb

Jatorrizko herrialdeak

Beste AA. EE.